Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

för

Torsö Skärgårdsskola

Grundskola och fritidshem

Läsåret 25/26

Innehållsförteckning

Planens utformande……...……...3

Diskrimineringsgrunderna……3

Våra rutiner vid kränkningar, trakasserier och diskriminering……4

Viktiga begrepp……6

Främjande och förebyggande arbete...……..……...7

Upptäckt av kränkande behandling 9

Ansvarsfördelning…….…….……10

Lagstiftning styrdokument……..12

Planens utformande

Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för Torsö Skärgårdsskola, vidare i texten kallad Likabehandlingsplan, består av två delar. Första delen är denna, Likabehandlingsplanens huvudplan, som revideras i början av nytt läsår. Den delen innehåller framför allt rutiner, förklaringar och ansvarsfördelning. Andra delen är Likabehandlingsplanens skrivdel. Den består av utvärderingar, kartläggningar, specifika mål för året samt handlingsplan för hur målen ska nås.

Diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Vi ska främja allas lika rättigheter och möjligheter. Alla åldrar har samma värde. Med stigande ålder ökar det sociala ansvaret. Samma rättigheter och möjligheter gäller vare sig man är tjej eller kille eller vad man tror på. Vi är observanta på att talutrymmestiden fördelas lika för alla. Vi tolererar aldrig nedsättande kommentarer eller generaliseringar. Vi belyser med litteratur, film, sagor, diskuterar med barnen/eleverna. Vi arbetar utifrån den dagliga vardagen men även utifrån belysande dagar som t.ex. FN-dagen och Rocka sockorna.

Våra rutiner vid kränkningar, trakasserier och diskriminering

Uppmärksamma - Handlingsplikt Anmälningsplikt

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling föreligger en skyldighet att anmäla till rektor.
- Vårdnadshavare ska meddelas så fort någon fått kännedom om en händelse, vårdnadshavare både till den som utsatts och den som utfört handlingen.
- Rektor är skyldig att anmäla till huvudmannen.

Utreda - Skyndsamt allsidigt

- Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna samt vidta åtgärder. (Delegerat till rektor)

Utarbeta en handlingsplan

- Fokus i handlingsplanen ska alltid ligga på de åtgärder verksamheten ska vidta.
- Verksamhetens ansvar för att vidtagna åtgärder kvarstår även om en kompletterande utredning pågår parallellt.
- Verksamheten ska vidta de åtgärder som skäligen kan krävas.

Uppföljning och utvärdering

- Delaktighet
- Snabbt och kontinuerligt
- Synliggör framsteg
- Om åtgärderna inte gett önskad effekt ska andra eller kompletterande åtgärder vidtas intill dess att situationen är varaktigt löst

Avsluta

- När målen är uppnådda och barnet/eleven inte längre är i behov av stöd
- Samråd med barn/elev och vårdnadshavare
- Måste vara varaktigt löst

Dokumentation

Rektor ansvarar för att allt dokumenteras i de olika momenten gällande kränkningar.
I denna dokumentation ska det tydligt framgå:

- när och var utredningen ägde rum
- vilka som närvarade
- en bakgrundsbeskrivning till vad det är som inträffat
- vilka åtgärder som vidtagits

- datum för uppföljningssamtal

Uppföljningssamtal ska ske med de inblandade som en garant för att trivsel och trygghet är återställd.

Delaktighet barn/elev
Barn/elever är delaktiga efter ålder och mognad. Elevråd, klassråd, fritidsråd samt vid eventuellt uppkomna händelser och utredningar därom.

Delaktighet vårdnadshavare
På höstterminens föräldramöte tas Likabehandlingsplanen upp med vårdnadshavare. Planen finns att läsa på skolans hemsida.

Uppföljning och utvärdering
Rektor ansvarar för att en ny plan upprättas varje år, att den är ett levande dokument under läsåret och att den är väl känd för all personal, barn/elev och vårdnadshavare.

Viktiga begrepp

Diskriminering är när någon på osakliga grunder behandlar ett barn eller en elev sämre än andra barn och elever och missgynnandet har samband med:

kön,
könsöverskridande identitet eller uttryck,
etnisk tillhörighet,
religion eller annan trosuppfattning,
funktionsnedsättning,
sexuell läggning,
ålder

Direkt diskriminering – gäller barn/eleven direkt
Indirekt diskriminering – servera samma mat till alla, hänsyn tas ej

Trakasserier är ett uppträdande som kränker barns/elevs värdighet och det har samband med diskrimineringsgrunderna

Kränkande behandling är när någon kränker barns/elevs värdighet men utan samband med någon diskrimineringsgrund

Främjande och förebyggande arbete

Torsö Skärgårdsskola har som intention att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Inget barn eller elev skall behöva gå till Torsö Skärgårdsskola och riskera att bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
Inget barn eller elev som har gjort en anmälan om kränkande behandling får utsättas för repressalier.

Nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling!

- Alla barn ska känna trygghet och trivsel.
- Alla barn ska utveckla förmåga till öppenhet, respekt, solidaritet, ansvarskännande, hänsyn och empati.
- Alla barn ska förstå att alla människor har lika värde.
- Alla barn ska få möjlighet att utveckla en positiv självbild.
- Alla barn är ansvariga för sitt eget handlande efter ålder och mognad
- Kränkande språk och svordomar är aldrig accepterat.

Kartläggning

Vid varje terminsstart reviderar vi planen i samarbete med elevers och vårdnadshavares delaktighet. Vi gör en kartläggning av vår miljö för att upptäcka ”otrygga platser”. Vi kartlägger klimatet i gruppen genom observationer, intervju med elever och dialog med vårdnadshavare. Utifrån kartläggningen sätter man mål för arbetet.

- personal sammanställer resultat
- elevrådet är med och ger förslag på mål och åtgärder
- personalgruppen ger förslag på mål och åtgärder
- vårdnadshavare är delaktiga i kartläggning och utvärdering på höstens och vårens föräldramöten, samt kontinuerligt uppföljningsarbete med verksamhetsrådet
- utvärderar resultat från enkät för ny målsättning

Parallellt med ovanstående arbetar vi med alla diskrimineringsgrunderna utifrån barn/elevgruppens behov och i annat fall i ett informativt syfte.

Så här arbetar vi bland annat:

- Vi som personal ska vara goda förebilder. Vi har öppna ögon och öron. Vi strävar alltid efter en vänlig och lugn samtalston. Vi reagerar direkt mot alla former av kränkningar.
- Vi uppmanar eleverna att berätta för någon vuxen i skolan eller hemma om de eller någon annan elev blivit utsatta för kränkande behandling eller annan handling som kan likställas med detta.

- Vi informerar om planen för all personal, vårdnadshavare och barn/elever. Information till vårdnadshavare ges på höstens föräldramöte.
- Vid inskolnings- och utvecklingssamtal diskuteras trivsel och trygghetsfrågor.
- Elevrådet har trivsel- och trygghetsfrågor som en stående punkt på sina möten.
- Tydligt utarbetade vardagsrutiner finns för att skapa trygghet.
- Det finns alltid vuxna som har tillsyn.
- För att minska avståndet mellan stor och liten genomför vi regelbundet åldersblandade aktiviteter år 1-12 år.
- Då enheten är liten delges all personal snabbt då någon riskerar att bli eller är utsatt och personalen kan snabbt agera.
- Skärgårdsskolans enkät för systematiskt kvalitetsarbete på vårterminen ger ett bra underlag för att ytterligare samtala om trygghetsfrågor vid föräldramöte och verksamhetsråd.
- Värdegrundsarbete i mindre barngrupper.
- Val av litteratur som engagerar.

Upptäckt av kränkande behandling- trakasserier

Det är alltid barnet/eleven som avgör om den blivit utsatt för en kränkning. Men personal har också ett särskilt ansvar att ta misstankar om eller tendenser till trakasserier och andra kränkningar på allvar och göra en direkt anmälan till förskolechef/rektor som anmäler vidare till huvudman. Åtgärderna som vidtas ska alltid stå i proportion till kränkningen som skett. Kränkningar ska varken förstoras eller förminskas. Elev/barn kan kränka elev/barn, elev/barn kan kränka lärare och lärare kan kränka elev/barn. Viktigt att elever vet hur man går till väga om man känner sig kränkt av personal. En konflikt mellan barn behöver inte vara en kränkning och bagateller kan reds ut på direkten.

Så här upptäcker vi kränkande behandling-trakasserier:

- Utvecklingssamtal/inskolningssamtal
- Elevenkät om trygghet och trivsel
- Övrig personal på enheten
- Vårdnadshavare kontaktar oss
- ”Öppna ögon och öron” (observationer) samt lyhördhet hos oss som personal
- Ständig dialog med barnen
- Vuxna har ansvar för att upptäcka och anmäla om en lärare utsätter barn för kränkande behandling.

Anvsarsfördelning

Rektor
Rektor ansvarar för att det finns en årlig plan som tydligt anger:

- Hur man följer arbetsgången vid akuta kränkningar
- Hur man arbetar förebyggande på enheten för att främja barn och elevers lika rättigheter och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling och att alla som arbetar på enheten har ett ansvar i det förebyggande arbetet.
- Hur man arbetar för att upptäcka kränkande behandling och att alla som arbetar på enheten har ansvar för att agera vid misstanke om kränkningar och trakasserier.
- Hur kommunikation ska ske mellan rektor, personal, barn/elever och vårdnadshavare.
- Hur man åtgärdar kränkande behandling och att rektor ansvarar för beslut om åtgärder.
- Hur man dokumenterar händelser och åtgärder.
- Hur planen/åtgärderna följs upp, utvärderas och leder till ny målsättning.
- Hur fortbildning av personal sker kontinuerligt
- Rektor ansvara för att information ges till vårdnadshavare om rutiner för synpunkter, klagomåls- och förbättringshantering på Torsö Skärgårdsskola. Se skolans hemsida.
- Rektor informerar nyanställd personal om planen.

Personal
Som **Personal** är man skyldig att aktivt arbeta med och ta ansvar för frågorna enligt intentionerna i denna plan. Vid inskolning av nya barn på förskola eller grundskola och fritids ansvarar personalen för att nyinflyttade familjer får all information gällande planen.

Vårdnadshavare
För att vi i skolan ska kunna förebygga och motverka kränkningar och mobbning, så behöver vi hjälp från Er vårdnadshavare. Med ett förtroendefullt samarbete mellan hem och skola, tror vi att vi kan komma ännu längre i vårt arbete. Givetvis finns det situationer där personal på skolan inte hör eller ser vad som sker och det kanske är just sådana saker som du får information om hemma av ditt barn. Vi vill med anledning av detta be er vårdnadshavare att tänka på följande saker:

- Ni är viktiga förebilder för barnen.
- Ta omedelbar kontakt med oss i verksamheten om du får kännedom om att något barn kan vara utsatt för kränkning eller trakasserier. Du behöver inte vara helt säker på att den information som du har fått är riktig – när du har informerat skolans personal, så är det vi som tar över ansvaret och utreder hur det förhåller sig.

- När barnen är i verksamheten är de inte privata – därför strävar vi mot att de ska lära sig utveckla tolerans och samarbetsförmåga.
- Acceptera inte att ditt barn fäller negativa omdömen om någon annan. Acceptera inte heller att någon annan vuxen fäller negativa omdömen om någon annan så att barnen hör.

Tänk på att en mobbare blir ihågkommen hela livet för sina elakheter.
Ett offer kan skadas för resten av livet p.g.a. att ingen ingrep i tid.
Tillsammans kan vi se till att detta inte händer!

Lagstiftning och styrdokument

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i skolan regleras både i diskrimineringslagen (SFS 2008:567) och skollagen (SFS 2010:800). Skolan ska varje år upprätta en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling. Från 1 januari 2017 gäller nya bestämmelser om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Skolor får nu ett större ansvar att arbeta förebyggande och främjande för att motverka diskriminering och arbeta för lika rättigheter och möjligheter.
Diskrimineringslagen syftar till att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringen är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av om det är fråga om direkt eller indirekt diskriminering. Lagen innebär också att barn och elever har ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

Av skollagen (SFS 2010:800) framgår följande:

- Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.
- Var och en som verkar inom verksamheten ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.
- Att det vid varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- Att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Att det varje år upprättas en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen (SFS 2001:453) är huvudmannen och alla anställda inom skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”. Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor skall handlägga ärendet enligt riktlinjer i handlingsplan anmälan till socialtjänst och riktlinjer i Krisplan Torsö Skärgårdsskola. Enligt Socialtjänstlagen**,** 14 kap 1§, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola skyldiga att ”*genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.*

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef skall handlägga ärendet enligt riktlinjer i Krisplan Torsö Skärgårdsskola.

Riksdagen har tagit beslut om att **barnkonventionen** ska bli svensk **lag** från den 1 januari 2020.
FN: s Barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet; barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet. Det innebär:

- att barnets inställning så långt det är möjligt skall klarläggas.
- att barn skall ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne.
- att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Arbetsmiljölagen, AML, gäller även för elever. I denna kan man läsa att lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

I läroplanen Lgr 22 står följande att läsa:

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet
- tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en digitalisering medför

Läraren ska

- klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet,
- öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem,
- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende könstillhörighet
- uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling,
- tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och
- samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete.

Anmälningsplikt till socialtjänst

Personal som är anställd inom verksamheter som berör barn och ungdomar omfattas av anmälningsplikten som finns i 14 kap socialtjänstlagen.

Torsö Skärgårdsskolas handlingsplan ska användas när någon personal misstänker att ett barn far illa och personal är då skyldig att agera i enlighet med socialtjänstlagen. Skyldigheten som åligger personal är personlig och kan inte överlåtas till någon annan.

All personal är skyldig att personligen sätta sig in i innehållet i handlingsplan. Kontroll att planen revideras och att all personal satt sig in i handlingsplanen görs via enhetens systematiska kvalitetskontroll i augusti varje år.

Information till vårdnadshavare om anmälningsplikt sker vid första föräldramötet varje verksamhetsår.

Information till barn/elever sker av klasslärare och förskolelärare i samband med information om lagen om likabehandling och skolans och förskolans likabehandlingsplan. Informationen anpassas till barnen och elevernas ålder och mognad.

Rektor ansvarar för att handlingsplanen uppmärksammas i början av varje verksamhetsår och att nyanställda får ta del av denna.

Länk till socialstyrelsens broschyr

http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19471/2014-6-20.pdf

Arbetsmiljöns betydelse

Det finns regler både för den fysiska och psykosociala arbetsmiljön i skolan.
Elever omfattas av de flesta bestämmelserna i arbetsmiljölagen och av reglerna.
Huvudman har yttersta ansvaret. Rektor ansvara för det dagliga arbetet för alla anställda och rektor har också ett särskilt ansvar för att eleverna har inflytande över sin utbildning. Rektor ska bedöma risker för ohälsa och olycksfall och förebygga dem. Alla på skolan är skyldiga att följa arbetsmiljöreglerna och bidra till en god arbetsmiljö. Vi är varandras arbetsmiljö.

Följande punkter arbetar enheten med i klassråd och i elevråd för att främja den sociala, psykiska och fysiska aspekten.

-Psykosocialmiljö-trivsel, alla syns, alla känner sig respekterade, veta att man kan påverka
-Jämställdhet man och kvinna har samma värde och rättigheter, värdegrundsarbete -Stress
-Fysisk arbetsmiljö-hur ser det ut i klassrum, korridorer, toaletter, skolgård.
-Ergonomi- hur det känns i kroppen vid arbete i arbetsmiljön, anpassade stolar bänk
-Ventilation, belysning, buller, arbetsmiljö vid datorer
- Allergi-vid särskilda behov upprättas en åtgärdsplan
-Skolhälsovård och elevvård- de kan hjälpa till med att driva frågor om arbetsmiljön
-Brandsäkerhet, brandövning-utrymningsövning två gånger per år

Planen är reviderad 2024-07-24